

УДК 330

Охріменко І. В., д.е.н., проф.,
Київський кооперативний інститут
бізнесу і права, м. Київ, Україна
Мегеря А. І., здобувач,
Пузирьов С.О., здобувач,
Київський національний університет
технологій та дизайну, м. Київ, Україна

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ ЯК ДРАЙВЕР СТАЛОГО РОЗВИТКУ СМАРТ-ЕКОНОМІКИ

В епоху стрімкого технологічного розвитку та зростаючого значення ефективного використання ресурсів, конкурентоспроможність підприємств стає ключовим чинником для їхнього успіху та стійкості, особливо в контексті переходу до смарт-економіки, де інновації, цифрові технології та сталість мають вирішальне значення для забезпечення розвитку та процвітання [1-5].

Конкурентоспроможність підприємств – це їхня здатність ефективно використовувати свої ресурси для створення цінності та задоволення потреб клієнтів у контексті конкурентного середовища, яка визначається не лише вартістю товарів або послуг, але й широким спектром похідних чинників, таких як якість, інновації, гнучкість, швидкість реакції на зміни ринку та здатність адаптуватися до нових умов. Цифрова трансформація перетворює не лише спосіб, яким ведеться бізнес, але й саме поняття конкурентоспроможності. Сучасні підприємства повинні бути готові до швидкої адаптації до змінного оточення, використовуючи передові технології для оптимізації процесів, зменшення витрат та поліпшення якості продукції чи послуг [1; 3; 5].

Смарт-економіка – це економіка, яка базується на інтелектуальних технологіях, високому рівні автоматизації та інтеграції цифрових рішень у всі сфери життя та бізнесу, де основними складовимивиступають Інтернет речей (IoT), штучний інтелект (AI), блокчейн-технології, великі дані (Big Data) та інші

[4; 5].

Конкурентоспроможність в умовах смарт-економіки стає важливішою, ніж коли-небудь, оскільки завдяки впровадженню цифрових інновацій підприємства можуть оптимізувати свої процеси, підвищувати якість продукції та послуг, зменшувати витрати та реагувати на зміни ринку набагато швидше. Конкурентоспроможність допомагає підприємствам привертати талановитих фахівців, інвесторів та партнерів, що є ключовим для їхнього подальшого розвитку та зростання. У контексті смарт-економіки конкурентоспроможність підприємств є драйвером сталого розвитку, що забезпечує ефективне використання ресурсів, сприяє зменшенню відходів та негативного впливу на довкілля [2; 4; 5].

Від так, у смарт-економіці важливою є не лише технологія, але й людський капітал. Підприємства, які інвестують у розвиток своїх працівників, створюють стимули для творчості та інноваційного мислення, мають перевагу в умовах постійної зміни. Запровадження систем навчання та розвитку персоналу допомагає забезпечити постійне оновлення знань та навичок, що є критичним у сучасному бізнес-середовищі. У смарт-економіці, де зміни відбуваються настільки швидко, що стають нормою, сталість конкурентоспроможності виявляється важливим чинником успіху. При цьому важливо не лише зберігати конкурентну перевагу, але й постійно підвищувати її, працюючи над удосконаленням процесів, продуктів та стратегій [1; 4; 6; 7].

Отже, конкурентоспроможність підприємств є важливим драйвером сталого розвитку смарт-економіки, де сучасні підприємства повинні активно використовувати передові технології, інвестувати в інновації та розвиток своїх працівників для забезпечення конкурентної переваги на ринку. Сталість у конкурентному середовищі досягається за рахунок постійного аналізу та адаптації до змін, збереження якості та ефективності бізнес-процесів. В цілому, розвиток смарт-економіки вимагає від підприємств не лише готовності до змін,

але й активної участі у формуванні нового економічного ландшафту.

Література

1. Ольшанська О. В. Концепція віртуального підприємства та його особливості в умовах смарт-економіки / О. В. Ольшанська, П. В. Пузирьова // Проблеми інтеграції освіти, науки та бізнесу в умовах глобалізації : тези доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 6 жовтня 2023 року / ред. О. В. Ольшанська. – Київ : КНУТД, 2023. – С. 204-205.
2. Пузирьова П. В. Актуальні аспекти забезпечення технологічної конкурентоспроможності підприємств в сучасних умовах [Електронний ресурс] / П. В. Пузирьова // Ефективна економіка. – 2014. – № 9. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3365>
3. Пузирьова П. В. Смарт-економіка: невід’ємна складова у відновленні та реалізації промислового потенціалу України в післявоєнний період / П. В. Пузирьова // Імперативи економічного зростання в контексті реалізації глобальних цілей сталого розвитку : тези доповідей III Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, м. Київ, 10 червня 2022 року. – В 2-х т. – Т. 1. – Київ : КНУТД, 2022. – С. 205-208.
4. Хаустова Є. Б. Розвиток технологій смарт-економіки у підвищенні конкурентоспроможності національної економіки / Є. Б. Хаустова, А. А. Коломієць // Домінанти соціально-економічного розвитку України у нових реаліях : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих учених та студентів, м. Київ, 30 березня 2023 року. – Київ : КНУТД, 2023. – С. 113-115.
5. Шацька З. Я. Перспективи розвитку транснаціональних корпорацій в умовах смарт-економіки / З. Я. Шацька, М. В. Рuzієв // Домінанти соціально-економічного розвитку України у нових реаліях : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих учених та студентів, м. Київ, 30 березня 2023 року. – Київ : КНУТД, 2023. – С. 112-113.
6. Чернявська О.В., Юрко Т.С. (2012). Державна підтримка як фактор забезпечення конкурентоспроможності малих підприємств. Методологія та практика менеджменту у ХХІ столітті: загальнодержавні галузеві та регіональні аспекти: матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф., Полтава: ПУЕТ, 26-27 квіт. 2012 р., С. 237-238.
7. Чернявська О.В., Юрко Т.С. (2011). Аналіз конкурентного середовища аграрного сектору України. Фінансова безпека та економічне зростання: домогосподарство, підприємство, регіон, держава: зб. тез доповідей Міжнар. наук.-практ. конф., Полтава: РВВ ПУЕТ, 6-7 жов. 2011 р., С. 365-368.